

Ö S S Z E G Z É S

2022/2023. évi Budapest Ösztöndíj Programban résztvevő ösztöndíjas neve:

Nagy Gábor Olivér

Felsőoktatási intézmény neve: Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar,
Jogász szak

Kutatási téma címe: Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlata 2017-2023; Társadalmi egyeztetés gyakorlatai a helyi rendeletalkotásban

Kutatás rövid ismertetése:

Kutatásomnak két, viszonylag elkülönülő része volt. Vizsgáltam, elemeztem a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlatát átfogóan, az összes fellelhető határozatra kiterően. Az Önkormányzati Tanács feladata az önkormányzati rendeletek normakontrollja, melyben a magasabb szintű jogszabályba ütközést vizsgálják. 2017-től kezdődően 2023 elejéig közzétett 238 bejegyzést vizsgáltam át (kevés kivétellel ügyet lezáró határozatok). Ezen első kutatásom kezdetén többszáz soros adatbázist készítettem, melyben különböző szempontok szerint besoroltam ezeket a határozatokat. Vizsgáltam a kezdeményezőket, vizsgáltam a rendelet tárgyát, témáját, döntés tartalmát, kiemeltem az elvi jelentőségű megállapításokat, döntéseket és még számos szempontot. A rendeletek tárgya és a szakirodalmi inspiráció alapján kategóriákat állítottam fel. Ilyenek például az adó, építésügy, közlekedés, közterülethasználat, szervezeti és működési tárgyú kategóriák. E kategóriák oszítják a kutatási beszámolómat fejezetekre. A fejezetek egy összefoglalással kezdődnek a tárgykör önkormányzati szabályozásbeli jelentőségéről és törvényi szabályozási keretéről, majd elemzem az általam fontosnak tartott vizsgált döntések tartalmát. Minden fejezet végén egy táblázat látható, melyben az érdemi döntések elvi megállapításait idézem, illetve foglalom össze. Ennek a felépítésnek, illetve az egész kutatási beszámolóknak nem titkolt célja, hogy könnyen áttekinthető, ezáltal könnyen is megérthető és – nem utolsósorban – kereshető segítségként, „kézikönyként” szolgáljon önkormányzati dolgozóknak, a témában érdekelteknek.

A kutatásom második felét a helyi rendeletalkotás társadalmi egyeztetés gyakorlatai, elsősorban a szabályozási keretei jelentették. 106 települési önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét választottam ki és elemeztem. E kutatás szintén adatbázisépítéssel kezdődött, melyben az SZMSZ-ekből releváns részeket foglaltam táblázatba olyan szempontok szerint, mint például a közmeghallgatások szabályozási kerete, testület saját magára kötelezően, illetve opcionálisan meghatározott lakossági gyűlések, falugyűlések, fórumok rendszere; rendeletalkotások kezdeményezői különös tekintettel a lakossági kezdeményezések befogására, illetve kihirdetés és közzétételek rendszere. Kutatásom fontos része volt, hogy az összes megyei jogú város és fővárosi kerület jegyzőjének testületre, SZMSZ-re szabott kérdéssort küldtem előbb felsorolt témákban, hogy

megismerjem és feltárjam a valós gyakorlatot a norma szabályozásán túl. Annyiban sikeres volt a kutatás ezen részlete, hogy megerősítést nyert az előfeltevésem, miszerint ilyen létezik, a gyakorlat több esetben meghaladja, vagy éppen elmarad a normaszövegtől, tehát csupán az SZMSZ-ek megértésével nem feltárható az önkormányzati működés ezen szelete. A kutatási beszámolómban olvasmányos módon, sűrűn példákkal tűzdelve fejtem ki tapasztalataimat és a feltárt gyakorlatot, kiemelve az általam „jó gyakorlatként” értékelt szabályozásokat és rámutatva a kerülendő gyakorlatra is. A beszámoló alkalmas az önkormányzati SZMSZ-ek „reprezentatív” megismerésére fenti témákban, és jó alapul szolgálhat az SZMSZ-ek felülvizsgálatára, megalkotására.

A kutatási beszámolók további elemzésre adnak lehetőséget nekem és akár más ösztöndíjasoknak, további kutatóknak.